

ПРОФЕСІЙНЕ ТА УЧБОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗВО

Ступінь вищої освіти – перший (*магістерський*)
Освітньо-професійна програма: **052 Політологія**
Курс навчання: 1, семестр 2
Кількість кредитів: 4, 120 годин
Мова викладання: українська
Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом
Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат політичних наук, доцент Ніколаєва Майя Іванівна
Кафедра:	Політології
Контактна інформація:	nikolaeva.mayya@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами здійснюється через вказаний E-mail, зустрічі на консультаціях (очні та он-лайн), гугл клас за посиланням:

<https://classroom.google.com/c/NTkxNTQ1ODMzMjgw?cjc=j2ok23p>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Професійне та навчально-методичне забезпечення викладацької діяльності передбачає наявність: освітніх програм, навчальних планів; робочих програм з усіх навчальних дисциплін навчальних планів, програм з усіх видів практичної підготовки до кожної освітньої програми, методичних матеріалів для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти. Відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», заклади вищої освіти мають право самостійно вирішувати питання складу та змісту навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з урахуванням вимог законодавства. При цьому варто враховувати специфіку закладу вищої освіти, галузі знань та/або спеціальності, конкретної освітньої програми та ін.

Предметом дисципліни «Професійне та учбово-методичне забезпечення викладацької діяльності у ЗВО» є вивчення системи навчально-методичного забезпечення. Курс охоплює вивчення освітніх програм, навчальних планів; робочих програм, методики і моделі їх формування.

Пререквізити – «Педагогіка», «Методика викладання суспільно-політичних дисциплін», дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння вказаної дисципліни.

Постреквізити – знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни «Професійне на учбово-методичне забезпечення викладацької діяльності у ЗВО» необхідні для подальшого проходження асистентської практики та здійснення освітньої діяльності у ЗВО.

Мета курсу «Професійне на учбово-методичне забезпечення викладацької діяльності у ЗВО» – надання студентам магістратури цілісної і логічно-послідовної системи знань про формування навчально-методичного забезпечення у ЗВО. Сприяти підвищенню рівня підготовки студентів, допомогти розвитку їх професійно значущих особистих дидактичних здібностей та вмінь, а також освоєнню технологій навчального процесу.

Завданнями дисципліни є:

- ✓ формування теоретичних уявлень про «Професійне на учбово-методичне забезпечення викладацької діяльності у ЗВО» як навчальну дисципліну, її мету, завдання;

- ✓ ознайомлення з поняттями та категоріями;
- ✓ підвищення якості підготовки студентів шляхом системно-методичного забезпечення навчального процесу;
- ✓ впорядкування вимог до змісту і оформленню навчально-методичної документації створення механізму для аналізу якості навчально-методичних (методичних) документів і матеріалів;
- ✓ висвітлення особливостей організації викладання у вищій школі;
- ✓ визначити комплексний і системний підхід щодо забезпечення навчального процесу навчально-методичними, інформаційно-довідковими, контрольними та іншими матеріалами, спрямованими на підвищення якості підготовки фахівців, а також створення умов, що дають змогу ефективно організовувати і підтримувати самостійну роботу студента;
- ✓ ознайомлення зі структурою і змістом навчального процесу у ЗВО;
- ✓ вміння планувати, організовувати навчальний процес;
- ✓ набуття початкового досвіду ведення науково-методичної роботи;
- ✓ вміння формувати навчальні та робочі програми дисципліни;
- ✓ ознайомлення з освітніми програмами підготовки фахівців.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- ✓ освітні програми підготовки фахівців
- ✓ навчально-методичний комплекс дисципліни
- ✓ структуру навчальної та робочої програми навчальної дисципліни
- ✓ міжпредметні зв'язки дисциплін, які вивчаються;
- ✓ критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
- ✓ сучасні інтерактивні методи навчання студентів;
- ✓ форми організації навчання студентів;
- ✓ норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, повідомлення їм та отримання від них зворотнього зв'язку;
- ✓ специфіку застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі;
- ✓ особливості організаторської, координаційної та управлінської діяльності у закладі вищої освіти;
- ✓ психологічні особистісні якості викладача вищої школи, професійні вимоги до нього.

ВМІТИ:

- ✓ складати навчальні програми
- ✓ складати робочої програми навчальної дисципліни;
- ✓ визначати обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять (відповідно до Закону України «Про вищу освіту»);
- ✓ використовувати засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування
- ✓ аналізувати та впроваджувати у власну діяльність теоретично обґрунтовані положення - найсучаснішого педагогічного досвіду;
- ✓ застосовувати методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо);
- ✓ планувати структури, змісту, процесу організації лекції, практично- семінарського заняття;
- ✓ укладати лекційні тексти за передбачуваною схемою, планом;
- ✓ творчо проводити семінарські, практичні заняття;

- ✓ добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності;
- ✓ застосовувати сучасні освітні технології;
- ✓ забезпечувати виконання розвиваючої, координуючої, управлінської функції викладача у ЗВО.

ОПИС КУРСУ

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та семінарських (20 год.), організації самостійної роботи студентів (80 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Основні питання
ТЕМА 1.1. Нормативно-правова база організації освітнього процесу.	Закон України «Про вищу освіту», Положення про організацію навчального процесу у ЗВО України, Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова Положення про проведення практики студентів Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положення про порядок створення та організацію роботи Державної екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова, Положення про Науково-методичну раду Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положення про навчально-методичну комісію підрозділів Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
ТЕМА 1.2. Стандарт освітньої діяльності	Стандарт освітньої діяльності як сукупність мінімальних вимог до кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу вищого навчального закладу. Вимоги, що визначає Стандарт вищої освіти: 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; 2) перелік компетентностей випускника; 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; 4) форми атестації здобувачів вищої освіти; 5) вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; 6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).
ТЕМА 1.3. Освітні програми	Профіль освітньої програми. Перелік компонентів освітньої програми. Структурно-логічна схема освітньої програми. Форма випускної атестації здобувачів вищої освіти. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми. Освітня програма підготовки за спеціальністю «Політологія».
ТЕМА 2.1. Порядок розробки і впровадження навчально-методичного комплексу	Основні завдання розробка і використання навчально-методичного комплексу. Визначення місця і ролі навчальної дисципліни в освітній діяльності та в системі підготовки фахівця з вищою освітою. Фіксація і конкретизація навчальних цілей і задач дисципліни. Відображення в змісті навчальної дисципліни сучасних досягнень науки, культури та інших сфер суспільної практики, які пов'язані з навчальною дисципліною. Розподіл навчального часу за модулями навчальної дисципліни і видами навчальних занять. Розподіл навчального матеріалу між аудиторними заняттями і самостійною роботою студентів; планування і організація самостійної роботи студентів. Визначення джерел, навчальної, методичної та наукової літератури і формування бібліографічного списку Розробка системи поточного та підсумкового контролю знань студентів. Розробники навчально-методичного комплексу.
ТЕМА 2.2. Навчальний план: поняття, структура, вимоги.	Навчальний план як нормативний документ ЗВО, складений на підставі освітньо-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки. Перелік та обсяг нормативних і вибіркового навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять (лекції, семінарські, практичні, індивідуальні заняття, консультації, навчальні й виробничі практики) та їх обсяг. Графік навчального процесу. Форми та засоби проведення поточного і підсумкового контролю. Обсяг часу на самостійну та індивідуальну роботу. Період реалізації навчального плану. Робочий навчальний план: відмінності від навчального плану : назви навчальних дисциплін, розподіл навчального часу з них за семестрами та

	видами навчальних занять, загальну кількість навантаження, форми звітності за дисциплінами.
ТЕМА 2.3. Навчальна та робоча програма дисципліни: структура та особливості формування.	Навчальна програма дисципліни як складова стандарту вищої освіти, організаційно-методичний документ, який визначає, розкриває і характеризує роль, місце і значення навчальної дисципліни в системі підготовки фахівців, мету й головні завдання її вивчення, вимоги до знань і вмінь, інформаційний обсяг і загальний зміст навчальної дисципліни у стислому вигляді (за змістовими модулями), перелік (список) рекомендованого інформаційного та навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. Робоча програма дисципліни визначає порядок і послідовність засвоєння змісту навчання, розподіл його за організаційними формами вивчення дисципліни (навчальні заняття, самостійні заняття, виконання індивідуальних завдань, контрольні заходи), конкретизує інформаційно-методичне і матеріально-технічне забезпечення, а також форми та засоби поточного і підсумкового контролю. Робоча навчальна програма дисципліни містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.
ТЕМА 2.4. Організація контролю змісту та якості розробки навчально-методичного комплексу	Відповідальність кафедри за якісну підготовку НМК: відповідність вимогам стандартів вищої освіти, за навчально-методичне і технічне забезпечення відповідної дисципліни, забезпечення навчального процесу навчальною та навчально-методичною літературою. План підготовки НМК з відповідної дисципліни: терміни та відповідальні за підготовку навчально-методичних матеріалів комплексу; план підготовки на поточний рік відображення в плані підготовки навчально-методичних матеріалів кафедри і в індивідуальному плані роботи викладача; розгляд, рецензування і затвердження навчальних і навчально-методичних матеріалів; забезпечення своєчасного замовлення основної та додаткової навчальної і навчально-методичної літератури для бібліотеки; оцінка готовність НМК до використання в навчальному процесі.
ТЕМА 2.5. Самостійна робота студента	Самостійна робота студента як основний засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Навчальний час для самостійної роботи студента. Зміст самостійної роботи студента (визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача). Забезпечення самостійної роботи студента системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум, методичні вказівки щодо самостійного опрацюванням дисципліни тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів: забезпечення проведення самоконтролю. Наукова та фахова монографічна і періодична література для самостійної роботи. Індивідуальні завдання як різновид самостійної роботи: реферати, індивідуальні навчально-дослідні завдання, розрахункові, графічні, курсові та дипломні проекти (роботи), тощо. Реферати, аналітичні огляди та ін. – це індивідуальні завдання, які сприяють поглибленню і розширенню теоретичних знань студентів з окремих тем дисципліни, розвивають навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою. Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) - вид позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи проектноконструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу дисципліни і завершується контролем.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про вищу освіту» : № 1556-VII від 01.07.2014 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» : № 2145-VIII від 05.09.2017 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» : № 1341 від 23.11.2011 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України // Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

4. Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 № 1648)

5. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова URL:

<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>

6. Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова URL:

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya-praktika/polozennya_praktika2020.pdf

7. Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL:

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

8. Акредитація освітніх програм (за матеріалами проекту QUAERE) : методичний посібник / В.А. Бугров, А.П. Гожик, Д.В. Щеглюк та ін.; за заг. ред. Л.В. Губерського. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 74 с.

9. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL:

http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/2558/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81_%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%94%2008-04%20%281%29.pdf

10. Каламбет С.В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с. URL:

<https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2017/10/3-1.pdf>

11. Кулішов В.С. Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення: навч.-метод. посібн. для самостійної роботи. Біла Церква: БІНПО УМО НАПН України, 2017. 64 с. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/724725/1/Кулішов_навчально-методичний%20посібник%202017.pdf

12. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / Вид. друге. Доп. та перероблене.. – Суми, СумДПУ, 2009. – 122 с.

13. Опачко М.В. Системний та інтегративний підходи в освіті. Методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2016. 69 с. URL:

https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/21502/1/Сис_інтегр_п_ходи.pdf

14. Системний підхід у вищій школі: навчально-методичний посібник до курсу / авт.-упоряд. Н. М. Салига. Івано-Франківськ, 2016. 76 с. URL:

<http://194.44.152.155/elib/local/2182.pdf>

15. Системний підхід у вищій школі : навч. посіб. / авт.-упоряд. Т.Д. Кочубей, К.В. Іващенко. Умань : ПП Жовтий О.О., 2014. 131 с. URL:

<http://194.44.152.155/elib/local/2182.pdf>

16. Теоретико - методичні засади розроблення освітніх програм: Методичний посібник/Л.А.Раскола, О.М.Ружицька, за ред. О.В.Запорожченко, В.М.Хмарського. - Одеса: Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, 2016.- 68 с.

17. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К.: НТУ, 2017. 172 с. URL:

<https://ukreligieznastvo.wordpress.com/2019/01/18/itn>

18. Шабанова Ю.О. Системний підхід у вищій школі: підруч. для студ. Магістратури. Д.: НГУ, 2014. 120 с. URL:

<http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/108578/CD491.pdf?sequence=1>

19. Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: Навчальний посібник. – Луцьк, 2010. – 308с.

20. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк та ін.; НАПН

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль проводиться під час лекцій та семінарських занять.

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання реферативних доповідей, індивідуального завдання, тестові завдання.

Поточний контроль							ІНДЗ	Сума балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2						
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	30	100
10	10	10	10	10	10	10		

Підсумковий контроль за дисципліною – залік. Залік складає студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 35 і більше балів.

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для заліку (60), допускається виконання додаткового завдання за темами лекційних, семінарських занять чи самостійної (ІНДЗ) роботи або надається можливість пройти усне опитування на знання змісту навчальної дисципліни.

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80 % від можливої максимальної кількості балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Списування під час виконання контрольних заходів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій за погодженням з деканатом. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).